

verward, zijn vel totaal aan flarden scheurde. Met verdubbelde ijver werden nu nog meer strikken uitgezet en op een morgen vond ik een geheel gaaf doch dood konijn in een van de lussen hangen. Wie beschijft echter mijn teleurstelling, toen bij het villen bleek, dat het dier zulk een tere huid bezat, dat de operatie niet goed uitvoerbaar was. Als nat vloeipapier scheurde het op alle plaatsen en na eindeloze moeite kon ik het dan ook slechts in verscheiden stukken en vol gaten er af krijgen.

Daarmee eindigde de konijnenvangst in Kërintji, doch nu te Rimbo Pengadang was mij dan eindelijk een levend, geheel onbeschadigd exemplaar in handen gevallen.

Bijgaande foto (fig. 4) geeft een betere voorstelling van het dier dan een uitvoerige beschrijving. De kleur is bruingrijs, aan het achtereinde in roodbruin overgaand. Op kop, rug en flanken zijn scherp gemarkeerde zwarte strepen, een tekening, die het zeer doet afwijken van het Europese konijn. Daarvan verschilt het ook nog door de zeer korte oortjes en de slechts $1\frac{1}{2}$ c.m. lange staart, die in 't geheel niet buiten de vacht uitsteekt.

Genomen proeven toonden aan, dat de sappige stengels en bladeren van verschillende *Cyrtandra*-soorten zijn voornaamste voedsel uitmaken. Gelukkig, dat in gevangenschap ook nog rijst, djagoeng en een aantal onkruiden genuttigd worden, anders had ik het dier niet in het leven kunnen houden.

Lepus Netscheri is een nachtdier. Holen onder bomen en dergelijke schuilplaatsen onder de grond strekken overdag als verblijf, zoals bleek bij het in Baloen gevangen voorwerp.

(Wordt vervolgd).

EDW. JACOBSON.

EEN NIEUWE GROENTE.

Een paar maanden geleden kreeg ik van mijn vriend B. enkele zaden toegezonden van een plant, die nieuw uit Amerika was ingevoerd en die een uitstekende groente moest opleveren, met verzoek ze uit te zaaien en eens te zien, of de plant te Batavia wilde gedijen.

Nu weet ik bij ondervinding, dat men in Indië op 't gebied van groente niet wordt verwend. Wanneer men in den een of anderen uithoek van de buitenbezittingen is opgeborgen, zit de vrouw des huizes wel eens met de handen in het haar niet wetende, wat zij haar man zal voorzetten, aangezien er op de plaats zelf zoo goed als niets te krijgen is en de portemonnaie het eten van geconserveerde levensmiddelen niet toelaat. Maar de liefde is vindingrijk. Gedachtig aan het gezegde: „de weg naar het hart van den man, loopt door de maag”, een gezegde, dat zijn ontstaan te danken heeft aan een minder prijzenswaardige eigenschap van den man, maar dat mijn lezers zich niet behoeven aan te trekken, daar het wel toepasselijk is op hun kennissen, maar zij zelf natuurlijk een uitzondering op den algemeenen regel vormen, weet zij met de weinige hulpmiddelen, die haar ten dienste staan, toch nog wel een lekker schoteltje klaar te maken.

Zoo'n uithoek van de buitenbezittingen is Saparoea. Vleesch is, of was er tenminste in mijn tijd, enkel te krijgen, wanneer een koe van den Gouvernementsveestapel bij ongeluk een poot brak. Gelukkig schijnt die ziekte bij Gouvernementskoeien besmettelijk te zijn. Gemiddeld een à twee keer per maand deed zich zoo'n ziektegeval voor.

Groenten waren er zoo goed als niet te krijgen. En geen wonder. Wie toch zou het land moeten ompitten? 't Is toch van den vroolijken Saparoees, den Parijzenaar van het Oosten, niet te vergen, dat hij het land bebouwt. Hij is „Orang Serani” en het stemt dus niet met zijn waardigheid overeen, dat hij dergelijk werk verricht. En bovendien,

waarvoor zou hij zich druk maken? Gebrek heeft hij niet te lijden. Zonder veel inspanning kan hij in zijn dagelijksche behoeften (sago, visch en sagoeweer) voorzien. De eigenlijke werkers op 't eiland zijn geen Saparoeezen maar Binongkoreezen. Een enkele maal leggen deze dan ook nog wel eens tuintjes aan en verkoopen ze de opbrengst, bestaande

Fig 1.
Talinum racemosum. Ware grootte.

uit *sesawi* (*Brassica juncea*) en uit taaie, leerachtige peulen, die ze met den weidschen naam van slaboontjes betitelen.

Men zou dus zoo denken, dat 't dagelijksch menu niet veel afwisseling vertoonde.

en dat het zou luiden: Maandag — boonen; Dinsdag — boonen; Woensdag — weer gestoofde boonen, enz. Het tegendeel is waar. Als men zich weet te behelpen is de noodige afwisseling wel aan te brengen. Zoo kwamen op ons wekelijks menu voor:

Indische asperges. (De jonge bladstelen van *Cycas*, pakis hadji);

Indische knolrapen. (Bereid van onrijpe papaja);

Witte kool. (De gestoofde jonge bladeren van de kool banda, *Pisonia alba*);

Bloemkool. (Bereid van de jonge spruiten van teboe-teboe (*Saccharum officinarum*);

Postelein (zoowel de bladeren en jonge spruiten van de gewone gelang, (*Portulaca oleracea*) als die van gelang tanah, (*Sesuvium Portulacastrum*) uit de fam. der *Aizoaceae*).

Cichoreilooft (Jonge papajabladeren en ♂ bloeiwijzen, gestoofd met zout vleesch, of het overblijfsel van een ham) en ten slotte

Indische doperwtten of lalamon (de vruchten van *Enalus acoroïdes* een ondergedoken zoutwaterplant uit de fam. der *Hydrocharitaceae*).

Men ziet, voor elken dag der week wat anders. Een groot deel der bekende Europeesche groenten is vertegenwoordigd. Jammer alleen, dat het surrogaten zijn en dat men de verbeelding te hulp moet roepen om de Hollandsche groenten er uit te kunnen proeven.

Ik ben zoo langzamerhand aardig van mijn onderwerp afgedwaald. Daar ik de nieuwe groente zoo uitermate geschikt vind om op een hoekje van het erf te worden aangeplant, dacht ik onwillekeurig terug aan den tijd, dat ik allerlei proefnemingen op 't gebied van tuinierskunst deed.

De plant behoort evenals de Hollandsche Winterpostelein (*Claytonia perfoliata*) en de hierboven reeds genoemde gelang (*Portulaca oleracea*) tot de familie der *Portulacaceae* en is zeer nauw verwant aan de in den eersten jaargang van dit tijdschrift beschreven *Talinum patens*. De wetenschappelijke naam luidt: *Talinum racemosum*.

Ongeveer 3 maanden geleden heb ik de plant uitgezaaid, een twintigtal jonge plantjes in vrij vette aarde overgeplant en daarvan nu reeds voor de vierde maal de jonge blaadjes afgeplukt, die dan gestoofd op de manier van postelein worden gegeten. De smaak houdt zoowat het midden tusschen de echte postelein en de zuring.

Over 't geheel is de plant veel forscher van bouw dan de vroeger beschreven *Talinum*-soort. Toch zijn er natuurlijk veel overeenkomstige kenmerken. De wortels zijn dik, knolvormig opgezwollen. De stengel is rolrond, kaal en vooral aan het oudere gedeelte purper aangelopen. Sommige planten hadden stengels van ± 15 m.M. middellijn. De bladeren zijn verspreid, spatelvormig, vaak aan den top iets uitgeschulpt en vrij dik en vleezig. De hoofdas der bloeiwijze is driekant en vertakt zich in twee of drie trossen; de zijassen zijn duidelijk tweezijdig afgeplat. De bloem is veel grooter dan die van *T. patens* en heeft een middellijn van 17—20 m.M. In tegenstelling met de vroeger beschreven soort gaan de bloemen 's morgens tegen een uur of 9 open, waarbij ik weer heb waargenomen, dat de helmhokjes reeds opengesprongen waren en de bloem reeds bestoven was. De bloem heeft twee vliezig gerande kelkblaadjes, vijf omgekeerd eivormige kroonblaadjes en een groot aantal meeldraden. Het vruchtbeginsel is bolvormig, gekroond

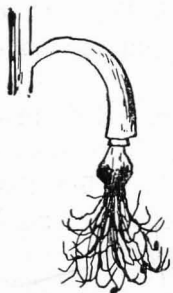

Fig. 2.
Centrale zaadlijst
met de navelstrengen.
3 x

Fig. 3.
Stamper met
reeds bestoven
stempel van
een bloem, die
zich juist open-
de. 5 x

door een stijl met een driespletigen stempel, die met een groot aantal klierharen is bezet. Wanneer de vrucht begint te rijpen, buigt de bloemsteel zich boogvormig naar beneden en bij de minste aanraking springen de rijpe vruchten met drie kleppen open. Deze rollen zich dan elastisch op, waarbij kleppen en zaden worden weggeslingerd. De centrale zaadlijsten met de navelstrengen blijven op de bloemsteel achter. De zaden lijken zeer veel op die van *T. patens*. Ze zijn bol-niervormig, eenigszins samengedrukt, glanzend zwart, met een min of meer korrelige zaadhuid. Ze zijn voorzien van een klein, wit kiempropje. Voor de liefhebbers heb ik een klein aantal zaden in voorraad. Ik twijfel er echter niet aan of het departement van Landbouw zal op aanvraag gaarne zaden verstrekken.

v. W.

EEN MINIMUMLIJDER ?

Er is bij een verhuizing geen vervelender bezigheid, dan het schiften van het drukwerk waarop men prijs stelt van datgene, hetwelk men van plan is naar den prullemand te doen verhuizen. En in deze papieren eeuw stapelt zich indien men niet oppast, het bedrukte papier tot bedenkelijke hoogte op. Bij zoo'n paperassen uitzoekerij kreeg ik hem in handen, mijn minimumlijder, tenminste zoo beschouwde ik het diertje, doch zijn welvaren gedurende bijna 6 maanden toont aan, dat het zelf omtrent het menu een andere opinie heeft.

Elk heeft wel eens in de tropen de onaangename ervaring opgedaan, dat de mooie bandjes onzer boeken na eenigen tijd leelijke vlekken gaan vertoonen. Soms zijn dit sporen van de nachtelijke orgien van de hatelijke beesten, die men ongetwijfeld in verband met hun onaesthetisch uiterlijk, een naam gegeven heeft die al even onschoon is als het beest zelf: namelijk Kakkerlakken. Soms echter zijn onze „minimumlijders” daarvan de oorzaak, waaruit men zou gaan afleiden, dat ze niet altijd zulke bescheiden eischen stellen. De leelijkste schade doen de suikergasten, want deze worden hier met de minimumlijders bedoeld, voor zoover mijne ervaring strekt, aan gravures, die ze door het veroorzaken van onregelmatige witte afgevreten plekken geheel waardeloos kunnen maken.

Bij het openslaan van boeken die men in eenigen tijd niet gebruikt heeft, komen ze dikwijls voor den dag, om met fabelachtige snelheid weer te verdwijnen. De jongen zijn bleekgeel, de ouderen veel fraaier gekleurd; we komen straks op het uiterlijk nog nader terug.

De suikergasten behooren tot de franjestaarten, welke men tot de primitiefste insecten rekent. In Holland staat een verwante soort, behalve onder den naam van suikergast, ook onder den naam van schietmot en zilvervischje bekend. De voorlaatste naam is foutief, (Oudemans), omdat een andere groep van insecten reeds daarmede wordt aangeduid, namelijk de *Trichoptera*. Wel duidt het eerste deel van dien naam zeer goed het uiterst vlugge bewegen van het diertje aan.

Laten we, alvorens tot de bijzondere Papus-prestaties van onze Franjestaart over te gaan, eens een oppervlakkig signalement geven. De tekening geeft een algemeen idee van den lichaamsvorm, spaart ons een taai opsomming uit en wanneer we daaraan toevoegen, dat de kleur van het diertje van boven metaalachtig brons is, met een breede witte lijn tusschen het eerste en tweede pootenpaar en een gelijkkleurigen zoom aan het